

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU KASUTUSEESKIRI

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Eesti Rahvusraamatukogu kasutuseeskiri (edaspidi kasutuseeskiri) on kehtestatud Eesti Rahvusraamatukogu seaduse § 7 lõike 1 alusel ja sätestab kasutajaks registreerimise alused ja korra, teenuste ja kogude kasutamise korralduse, sisekorra ning registreeritud kasutaja vastutuse.
- 1.2. Eesti Rahvusraamatukogu (edaspidi raamatukogu) funktsioon on pakkuda avalikku teenust.
- 1.3. Raamatukogu teavikute ja andmebaaside kasutamine on tasuta, muud teenused võivad olla tasulised vastavalt teenuste hinnakirjale.

2. KASUTAJAKS REGISTREERIMINE

- 2.1. Raamatukogu registreeritud kasutajaks on võimalik registreerida kohapeal või veebilehel registreerimisavalduse alusel. Kohapeal saab kasutajaks registreerida kehtiva, fotoga isikut tõendava dokumendi või õpilaspileti alusel.
- 2.2. Registreerimisavaldusel esitatakse ees- ja perekonnanimi, isikukood (selle puudumisel sünniaeg), postiaadress, telefoninumber, e-posti aadress ning vabatahtlik märge tegevusala, huvivaldkonna ja uudiskirja saamise soovi kohta.
- 2.3. Kasutaja on kohustatud andmete muutumisest raamatukogule teatama või uuendama andmed ise raamatukogu kodulehel.
- 2.4. Kasutaja kinnitab registreerimisavaldusel allkirjaga, et nõustub täitma raamatukogus kehtiva kasutuseeskirja tingimusi.

3. KASUTAJA ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

- 3.1. Registreeritud kasutajate isikuandmeid töödeldakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 (27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta) ja raamatukogus kehtestatud [Isikuandmete töötlemise korda](#) järgides.

4. TEENUSTE KASUTAMINE

- 4.1. Registreeritud kasutajal on võimalik kasutada kõiki raamatukogu teenuseid.
- 4.2. Kasutajaks registreerimata saab lugemissaalides kasutada andmebaase, avakogu teavikuid ning külastada näitusi, kuid ei saa teavikuid koju laenata.

4.3. Autoriseeritud töökohal saab lugeda säilituseksemplarina saabunud e-raamatuid ja teavikuid, millele väljaandja on kehtestanud juurdepääsupiirangud. Autoriseeritud töökohal puudub võrguühendus ning salvestamise ja väljatrüki võimalus.

4.4. Raamatukogu arvutitöökohad on mõeldud eelkõige õppimiseks ja uurimistööks. Arvutitöökoha kasutamist reguleerib peadirektori käskkirjaga kinnitatud [Arvutitöökoha kasutamise ja traadita andmesidevõrgu \(WiFi\) kasutamise eeskiri](#).

5. TEAVIKUTE LAENUTAMINE

5.1. Teavikuid saab lugemissaali tellida või koju laenata registreeritud kasutaja.

5.2. Alla 18-aastasele isikule on kojulaenamise õiguse tekkimiseks vajalik vanema või eestkostja (edaspidi vanem) kirjalik nõusolek. Nõusolek vormistatakse üks kord ning see kehtib kuni isiku 18-aastaseks saamiseni. Nõusoleku saab vormistada veebis digitaalselt allkirjastades või raamatukogus.

5.3. Koju laenutatakse korraga kuni viis raamatut ja viis nooditrükist.

5.4. Hoidlast laenutatakse koju alates 1946. aastast ilmunud põhikogu raamatuid ja nooditrükiseid, mis omavad e-kataloogis ESTER staatust „kohal“. Raamatuid laenutatakse kuni 30 päevaks, nooditrükiseid kuni kolmeks kuuks. Nõudluse puudumisel saab laenutähtaega pikendada kolm korda.

5.5. Lugemissaalide avakogust laenutatakse koju kirjandust tähtajaga kuni 7 päeva. Koju laenutatakse raamatuid ja nooditrükiseid, mis ei ole märgistatud punase täpiga ning omavad e-kataloogis ESTER staatust „kohal“. Avakogu teavikute laenutähtaega ei pikendata. Erandina laenutatakse pikemaks ajaks koju kõiki infoteaduste, Austria, Saksa ja Šveitsi avakogu ajakirju ja raamatuid. Raamatukogu töötajal on õigus seada piiranguid avakogu raamatute laenutamisele tulenevalt kasutajate suurest huvist, teaviku väärtusest või muudest põhjustest.

5.6. Koju ei laenutata harulduste ja arhiivkogu lugemissaali teavikuid ja suureformaadilisi raamatuid (albumid, atlased jt).

5.7. Harulduste ja arhiivkogu väljaandeid ning isikuarhiivide dokumente saab kasutada harulduste ja arhiivkogu lugemissaalis juhul, kui soovitud teistes kogudes ei leidu. Digikoopia olemasolul saab originaalväljaandeid kasutada põhjendatud juhtudel.

5.8. Põhjendatud juhtudel laenutatakse peavarahoidja nõusolekul teavikuid ja kunstiesemeid juriidilistele isikutele tagatiskirja alusel. Laenutuse kohta vormistatakse teavikute laenutamise akt.

5.9. Raamatukogus puuduvaid teavikuid ja artiklite koopiaid saab registreeritud kasutaja tellida ka raamatukogudevahelise laenutuse (RVL) teel teistest Eesti ja välismaa raamatukogudest. Raamatukogudevahelist laenutust reguleerib [Eesti Rahvusraamatukogu raamatukogudevahelise laenutuse juhend](#).

6. KOOPIATE TEGEMINE

6.1. Autoriõigusega kaitstavate teavikute ja nooditrükiste kopeerimine autori nõusolekuta ja autoritasu maksmata on lubatud ainult isiklikeks vajadusteks ning õppe- või teaduslikel eesmärkidel kooskõlas autoriõiguse seaduse sätetega.

6.2. Teavikutest ja nooditrükistest koopiade tegemiseks on lubatud kasutada isiklike seadmeid. Pildistamisel ei tohi kasutada välkvalgust.

6.3. Teavikutest ja nooditrükistest koopiade tegemist reguleerib [Eesti Rahvusraamatukogu kogudesse kuuluvate teoste kopeerimise juhend](#).

7. E-VÄLJAANNETE JA LITSENTSIANDMEBAASIDE KASUTAMINE

7.1. E-väljaanded on kättesaadavad digitaalarhiivis DIGAR või Rahvusraamatukogu otsinguportaali kaudu.

7.2. E-väljaannete ja litsentsiandmebaaside puhul tuleb jälgida väljaande/andmebaasi kasutustingimusi. Autoriõigustega kaitstud teosed võivad olla kättesaadavad raamatukogu arvutitöökohtadel või ainult autoriseeritud töökohal, millel puudub võrguühendus ja koopiade tegemise võimalus.

7.3. Kui e-väljaande juures ei ole kasutustingimuste kohta märget, võib väljaannet kasutada vaid enda tarbeks õppe- ja teaduslikul eesmärgil kooskõlas autoriõiguse seaduse sätetega.

8. RAAMATUKOGU KÜLASTAJA VASTUTUS

8.1. Raamatukogu külastaja vastutab kasutatava teaviku, seadme või muu vara säilimise ja teose õiguspärase kasutamise eest ning on kohustatud raamatukogule eelnimetatud nõuete rikkumisega tekitatud kahju hüvitama. Alla 18-aastase isiku tekitatud kahju hüvitab vanem või eestkostja.

8.2. Rikutud või tagastamata jäetud teavik tuleb asendada sama teavikuga või hüvitada raamatukogu määratud väärtuses.

8.3. Rikutud või tagastamata jäetud teaviku väärtuse määrab raamatute puhul kogude arenduse osakonna juhataja, nooditrükiste puhul humanitaaria ja kunstide raamatukogu juhataja. Väärtuse määramise aluseks võetakse teaviku turuhind, millele lisanduvad teaviku soetamiseks, töötlemiseks või ennistamiseks tehtavad kulutused.

8.4. Koju laenutatud teaviku tähtajaks tagastamata jätmise korral on kasutaja kohustatud arve või ettekirjutuse alusel maksma leppetrahvi 0,32 eurot iga viivitatud päeva eest iga tagastamata teaviku kohta. Leppetrahvi maksimaalne summa on 19,20 eurot teaviku kohta. Ettekirjutus koostatakse elektrooniliselt ja edastatakse lugejate andmebaasis märgitud e-posti aadressile. Alla 18-aastase isiku puhul esitatakse arve või ettekirjutuse koopias vanemale.

8.5. Leppetrahvi maksmata jätmisel ja tagastamata või rikutud teaviku või muu vara rikkumisega tekitatud kahju tähtajaks hüvitamata jätmise korral on raamatukogul õigus võlgnevuste sissenõudmiseks kasutada inkassoteenust osutavate juriidiliste isikute teenuseid.

8.6. Kuni võlgnevuste likvideerimiseni ei saa kasutaja tellida ja laenata uusi teavikuid ega pikendada laenatud teavikute tähtaega.

9. SISEKORD RAAMATUKOGU HOONES JA LUGEMISALAS

9.1. Raamatukogu lahtiolekuaja kehtestab Eesti Rahvusraamatukogu peadirektor käskkirjaga.

9.2. Joobes või psühhotroopse aine mõju all ja/või silmnähtavalt määrdunud riietes ja/või oluliste hügieeniprobleemidega külastajaid raamatukogu hoonesse (edaspidi hoone) ei lubata.

9.3. Hoonesse ei tohi siseneda rulluiskude, rula või jalgrattaga ning tuua loomi (v.a pimedate juhtkoerad), relvi, laskemoona, lõhkeainet, kergesti süttivaid aineid, määrivaid või lehkavaid esemeid.

9.4. Raamatukogus on suitsetamine keelatud.

9.5. Üleriided saab jätta riidehoidu ja kotid hoiukappi raamatukogu lahtiolekuajaks. Valveta jäetud esemete eest raamatukogu ei vastuta.

9.6. Raamatukogu lugemisalasse sisenemist, sealt väljumist ja korda hoones kontrollib turvateenistus. Turvateenistusel on õigus ja külastajatel kohustus võimaldada kahtluse korral kontrollida külastajatel kaasas olevaid esemeid lugemisalasse sisenemisel, seal viibimisel ja lugemisalast väljumisel.

9.7. Raamatukogu ruumides ei tohi rikkuda avalikku korda, sealhulgas eksida üldtunnustatud tavade ja heade kommete vastu. Sosina- ja vaikuseala tähistusega lugemissaalides tuleb säilitada vaikus (ei ole lubatud mobiiltelefoniga rääkimine, tehniliste vahendite heliga kasutamine).

9.8. Lugemissaalides ei tohi süüa. Lubatud on keeratava korgiga mittealkohoolsed karastusjoogid. Harulduste ja arhiivkogu lugemissaalis ei ole söömine ja joomine lubatud.

10. KASUTUSÕIGUSE PIIRAMINE

10.1. Raamatukogul on õigus kasutuseeskirja korduva tahtliku rikkumise ja/või teaviku, seadme või muu vara loata väljaviimise või väljaviimise katse tuvastamisel piirata ajutiselt raamatukogu kasutamise õigust kuni kuueks kuuks.

10.2. Kasutusõiguse piiramise ja selle tähtaja otsustab teenuste juht kasutuseeskirja rikkumise raskust ja muid sellega seonduvaid asjaolusid arvestades ning vormistab kasutusõiguse piiramise kirjaliku otsusena.

10.3. Otsust on õigus vaidlustada, esitades vaide Eesti Rahvusraamatukogu peadirektorile viie päeva jooksul alates otsuse kättesaamisele järgnevast päevast.